

Handläggare
Daniel Edenborgh
Telefon: 0761242252

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2021-11-25

Medborgarförslag ”Mer vegetariskt”

Svar på medborgarförslag, dnr ÖST 2021/627-1

Förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Östermalms stadsdelsnämnd fick den 10 augusti 2021 ett medborgarförslag där förslagsställaren konstaterar att produktionen av mat har en stor påverkan på de globala utsläppen av koldioxid och anser att krafttag krävs för att minska klimatpåverkan från kosten, såsom att normen för kosten ska vara helvegetarisk.

Att minska stadens klimat- och miljöpåverkan genom ökad andel ekologiska och klimatsmarta livsmedel i verksamheterna är en viktig fråga i Stockholms stad. Östermalms stadsdelsförvaltning bedriver därmed ett aktivt arbete med att minska klimatpåverkan från maten som serveras inom verksamheterna. I frågan arbetar förvaltningen inte enbart genom att servera vegetarisk kost utan lägger även vikt vid lokal produktion, transporter, ekologisk produktion, matsvinn med mera. Det finns även andra perspektiv än klimatperspektivet som är viktiga att ta hänsyn till avseende mat och måltider, exempelvis nutrition, hälsa och specialkost.

Förvaltningen tackar förslagsställaren för synpunkterna kring att servera vegetarisk kost för att minska matens klimatpåverkan och instämmer i vikten av att arbeta med frågan. Förvaltningen kommer därmed fortsätta arbetet med klimatsmart mat och ser det som en viktig del i att nå stadens klimatmål och globala klimatutmaningar.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Administrativa avdelningen

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Bakgrund

Ett medborgarförslag inkom till Östermalms stadsdelsförvaltning den 10 augusti 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av specialistenheten inom administrativa avdelningen.

Ärendet

Förslagsställaren konstaterar att vi befinner oss i en brinnande klimatkris och att djur avsedda för matproduktion står för drygt 15 % av de globala utsläppen.

Förslagsställaren anser att andelen vegetariska måltider väsentligt behöver öka och att helvegetarisk kost borde vara normen tillsammans med vissa animaliska råvaror såsom fågel och fisk. Vidare anser förslagsställaren att nötkött och lamm är de största miljöbovarna och dessa råvaror bör hållas nere till ett absolut minimum samt att kökspersonal kan behöva utbildas i vegetarisk matlagning.

Stockholms stad har en historia av ambitiöst miljö- och klimatarbete. Redan 1976 antog staden sitt första heltäckande miljöprogram, och efter det har en rad program följt. För varje programperiod har staden vässat sina höga ambitioner och tagit sig an nya utmaningar. Miljöprogram 2020-2023 är stadens tionde i ordningen. Tack vare att långt och framgångsrikt miljöarbete utsågs Stockholm till Europas första miljöhuvudstad 2010.

Klimatsmart mat är ett område som stadens verksamheter har arbetat med i flera år. Det nu gällande miljöprogrammets mål som relaterar till medborgarförslaget är:

- Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040
- En fossilfri organisation 2030

I stadens system för verksamhetsstyrning finns en indikator som syftar till att styra stadens verksamheter mot mer klimatsmart mat "Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider". Målnivån för 2021 är 1,8 kg CO₂ per kg livsmedel och för 2022 är målnivån 1,7 kg CO₂ per kg livsmedel.

Klimatsmart mat består av flera delar. En del är precis såsom förslagsställaren skriver, att maten ska vara mer växtbaserad. Växtbaserade måltider har i genomsnitt hälften så stor klimatpåverkan som måltider med animaliskt protein. Det finns även fler aspekter i valet av klimatsmart mat:

- Svensk köttproduktion har i genomsnitt ca 25 % lägre klimatpåverkan än det globala snittet. Att stärka den

svenska köttproduktionens andel av köttmarknaden kan därför vara klimatsmart.

- Betande djur håller markerna öppna och bidrar till ökad biologisk mångfald.
- Utsläpp från transporter är också betydande vilket gör lokalproducerad mat och att välja mat efter säsong till ett mer klimatsmart val.
- Bönder som bedriver ekologisk odling använder inte konstgödsel. Konstgödsel kräver mycket fossil energi att tillverka. Ekologisk odling ökar mängden förmultnade växtdelar i jorden vilket både gör jorden bördigare och binder kol.
- En tredjedel av all mat som produceras i världen slängs. Att undvika att slänga mat genom att minska matsvinnet är också klimatsmart.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen tackar förslagsställaren för relevanta synpunkter och instämmer i vikten av att arbeta med vegetarisk och klimatsmart mat. Detta är en viktig del i arbetet med att nå stadens klimatmål.

Östermalms stadsdelsförvaltning bedriver ett aktivt arbete med att minska klimatpåverkan från maten som serveras inom verksamheterna. Under flera år har köken regelbundet serverat vegetarisk kost och det pågår ett strukturerat arbete med att ytterligare minska kostens klimatpåverkan. Under 2021, fram till och med augusti månad, ligger stadsdelens snitt för klimatpåverkan för upphandlade livsmedel och måltider på 1,6 kg CO₂ per kg livsmedel, vilket är lägre än stadens uppsatta mål för år 2021 och 2022.

Ett viktigt arbete genomförs inom stadsdelens köksnätverk. Köksnätverkets uppdrag är att arbeta för klimatsmart mat ur ett helhetsperspektiv. För att ytterligare höja kompetensen inom området genomförs föreläsningar och matlagningsworkshoppar och även diskussioner för att nyttja det kollegiala lärandet. Förvaltningen följer löpande måluppfyllnadsgraden för respektive kök genom statistik.

Inom området mat och måltider finns även ett flertal nationella, regionala och lokala riktlinjer för förvaltningen att förhålla sig till. Exempelvis har livsmedelsverket framtagit riktlinjer för måltider i förskolan och Stockholms stad har en matstrategi för god, hälsosam och klimatsmart mat. I förvaltningens arbete med mat och måltider

tas därför hänsyn även till andra perspektiv såsom nutrition, hälsa och specialkost.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör

Helena Näslund
Chef administrativa
avdelningen

Bilagor

1. Medborgarförslag om att öka andelen vegetariska måltider i alla stadens verksamheter.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2021-11-08
Helena Näslund, Avdelningschef	2021-11-08